

STANDPLAATS PEKING

Smog

Auto's komen, auto's gaan, maar de smog blijft altijd bestaan. De luchtvervuiling in Peking is zo afgrijselijk dat een mens er lyrisch van wordt. Of - wat waarschijnlijker is - delirisch omdat de gassen hem naar het hoofd stijgen. Deze stad stinkt van november tot april naar dieselmotoren en steenkolenruis. Er is geen ontkomen aan. 'Ah, wat zou Peking zijn als je het niet meer zou kunnen ruiken', zei de Finse zakenman Jari onlangs met een brede, relativiserende grijns van 'hè bah, maar het is nu eenmaal niet anders'. Een typisch Chinese houding.

Op de zestiende etage waar dit kantoor gevestigd is, heb ik me in de afgelopen maanden ontwikkeld tot een soort smog-Pelleboer. Naar gelang het zicht en de dikte van de meestal wittig grijze vuildeken, kan ik alarmfases voor neus en keel uitroepen. Als de hoteltoeren 500 meter verderop niet te zien is, wordt een half uur wandelen afgestraft met een steenkoolsmaak in de mond en grijze sliertjes in het speeksel zonder dat een dropje de huid is gepasseerd.

Verschuiven de beroemde 'Westelijke Bergen' - waar de Chinese leiders hun optrekjes hebben om smerig Peking te ontvluchten - aan de horizon, dan blijft de schade van een uur zeer droge buitenlucht beperkt tot een schrale huid, roetvlekken in de zakdoek en een zere neus en keel. Echter, de onverlaat die op zo'n dag twee uur op de fiets door het verkeer peddelt, riskeert een maand lang een door hoestbuien onderbroken nachtrust en een zware rokersstem.

Richard uit Australië weet te melden dat de smoglaag doorgaans precies op de hoogte van de 21e etage hangt, waar hij kantoor houdt. Roetdeeltjes laten zich daar bekijken als vissen in een aquarium, ze zijn er kennelijk in verschillende vormen en groottes. Niet zo gek want de oorzaak van de luchtvervuiling is eerst en vooral de kolenstook. Tachtig procent van de energieproductie in China heeft dit 'zwarte goud' als bron. De meeste huizen worden verwarmd via een kolengestookte wijkcentrale, de fabrieken lopen op kolen, en zelfs de marktkooplui stoppen een briket in een brander om de kou de baas te blijven.

De Chinezen gebruiken de kolen ongezuiverd, want 'de hoeveelheid steenkool die wij per jaar er door jagen is zo groot dat we er niet aan kunnen beginnen deze eerst te behandelen', aldus de officiële verklaring. Dan zijn er nog de walmende bussen van het openbaar vervoer die de stad vergiften. Daar Peking zich met rasse schreden ontwikkelt tot een echte Grote Stad, staan de doorgaande wegen tijdens de ochtend- en avondspits verstopt met zwaar dieselverkeer. Een half uur lopen tussen vijf en zes uur 's middags is pure zelfkastijding, of een teken van levensmoeheid. De vuiluitstoot van de industrie is ongetwijfeld een verhaal apart.

Kort en goed: de buitenluchtlimiet heb ik op het ogenblik staan op een half uur per dag. Dat betekent te voet op en neer naar het postkantoor of een enkele tocht naar het internationale hotel verderop om de dagelijkse lading kranten vanuit Hongkong te kopen. Het enige verplaatsingsalternatief is de taxi en dat maakt het leefmilieu er niet beter op. Te vrezen valt dat vanaf Chinees Nieuwjaar op 23 januari een buitenboycot van minstens een week moet worden afgekondigd, als de enorme kruitdampen al niet meer tijd nodig hebben om aan Peking te ontstijgen. De autoriteiten zullen de superbijgelovige bevolking wel niet aansporen het milieu te ontzien en dit jaar het vuurwerkgeknal achterwege te laten, zoals Mexico City voor 1 januari deed. Maar zou dat wel een goede zaak zijn? Stel je voor dat de boze geesten niet worden afgeschrikt en Peking in het Jaar van de Haan met een bezoek komen vereren. Dan komt dat er ook nog eens bij.